

Висновок

про результати самооцінювання з розбудови внутрішньої системи якості освіти за напрямом «СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ» у 2022/2023 н.р. по Грушівській гімназії

У 2022/2023 н.р. у гімназії було проведено самооцінювання за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти». Для цього було видано наказ від 06.09.2022 № 54/4, створено робочу групу, затверджено орієнтовний план роботи робочої групи, призначено відповідального, проведено анкетування вчителів, здобувачів освіти та батьків.

Робоча група підготувала перелік запитань для проведення анкетування, провела анкетування та підготувала звіт за результатами самооцінювання з вказаного напрямку з пропозиціями про удосконалення освітньої діяльності.

1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для учнів системи оцінювання їх результатів навчання.

У закладі освіти розроблено систему оцінювання, що включає принципи, форми, методи, критерії, процедури та правила оцінювання. Розроблена система ґрунтується на національних критеріях та вимогах оцінювання, враховує національну школу оцінювання та ілюструє культуру оцінювання, сформовану закладом освіти.

Критерії, правила та інструменти оцінювання результатів навчання учнів описано в змісті освітньої програми школи на 2022/2023 навчальний рік та висвітлено на інформаційних стендах у класних кімнатах.

Результати анкетування засвідчили, що 76,7% опитаних учнів отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень, 19,8% – отримують у разі звернення до вчителя, 3,4% – не отримують. 91,5% педагогічних працівників використовують критерії оцінювання, розроблені МОН України, крім цих, також ще самостійно розробляють для кожного обов'язкового виду роботи – 36,4%.

86,4% учителів інформують учнів на початку навчального року, а також перед вивченням теми – 59,1%; розміщують критерії оцінювання на веб-сайті гімназії – 40,9%, пояснюють здобувачам освіти індивідуально – 31,8%.

Система оцінювання у гімназії забезпечує інформування учнів про критерії оцінювання та їх розуміння; інформація доноситься вчителями до учнів та їх батьків в усній формі, шляхом розміщення на інформаційних стендах у класах, через батьківські та учнівські групи в соціальній мережі Viber. Критерії оцінювання є доступними та зрозумілими для учнів. Ознайомлення батьків та учнів з правилами та процедурами оцінювання завжди відбувається на початку та впродовж навчального року. Учителі адаптують, розробляють критерії оцінювання для різних видів діяльності: готують необхідні пам'ятки з порядку і правил оцінювання учнів у закладі освіти; у загальнодоступних місцях навчальних кабінетів теж оприлюднені критерії оцінювання. 19% учнів гімназії зазначили, що вони беруть активну участь у розробці критеріїв оцінювання окремих видів робіт, 53,4% – інколи беруть участь, 27,6% – ніколи.

Система оцінювання в гімназії ґрунтується на компетентнісному підході. Відповідно до результатів спостереження за навчальними заняттями вчителі застосовують різні прийоми оцінювання результатів навчання учнів. Під час опитування вчителі мали можливість обрати декілька варіантів відповіді. Отже, формувальне оцінювання використовують 95,5% вчителів, поточне – 72,7%, самооцінювання учнями – 68,2%, підсумкове – 77,3%, взаємне оцінювання учнів – 50%.

У гімназії вивчається думка учнів і батьків щодо справедливості оцінювання навчальних досягнень.

Як засвідчили результати анкетування учасників освітнього процесу 55,2% опитаних учнів вважають, що учителі справедливо оцінюють їхні навчальні досягнення, 38,8% – у більшості випадків оцінюють справедливо. Серед опитаних батьків 40,6% вважають, що педагоги школи завжди справедливо та об'єктивно оцінюють результати навчання здобувачів освіти, 40,6% – що у більшості випадків справедливо, 18,9% – залежить від учителя.

За результатами анкетування 72,4% учнів стверджують, що вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що учень може отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінювання її аргументують, 22,4% учнів відзначають, що вчителі, в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання та оцінку аргументують лише на прохання учня.

Педагоги закладу освіти забезпечують зворотній зв'язок з батьками щодо оцінювання навчальних досягнень учнів: 53,8% опитаних батьків сказали, що завжди; а 34% – переважно так.

Результати опитування вчителів

(у опитуванні брало участь 17 вчителів)

Які критерії оцінювання Ви використовуєте для предмету (предметів), які викладаєте?

№з/п	Перелік тверджень	Кількість респондентів	%
1.	розробляю власні, в тому числі спільно з дітьми	0	0
2.	адаптую критерії МОН до умов роботи закладу	7	51
3.	використовую виключно рекомендації МОН	10	49
4.	вважаю, що критерії мені не потрібні	0	0

Як здобувачі освіти дізнаються про критерії, за якими Ви оцінюєте їх навчальні досягнення?

(можна обрати кілька варіантів відповідей)

№з/п	Перелік тверджень	Кількість	%
------	-------------------	-----------	---

		респондентів	
1.	інформую здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року	17	100
2.	розміщую критерії оцінювання на веб-сайті або інтерактивній платформі закладу освіти		
3.	інформую здобувачів освіти про критерії оцінювання перед вивченням кожної теми	17	100
4.	пояснюю здобувачам освіти індивідуально	17	100
5.	не інформую здобувачів освіти	0	0

Більшість педагогів зазначили, що адаптують критерії оцінювання МОН до умов роботи закладу. Однак, у ході спостереження за навчальними заняттями, з'ясовано, що оприлюднення критеріїв оцінювання мають узагальнений характер

Результати опитування батьків

Ви отримуєте інформацію про критерії, правила і оцінювання навчальних досягнень

№з/п	Перелік тверджень	Кількість респондентів	%
1.	так, отримую	76	81
2.	так, отримую, але тільки у разі звернення до вчителя	8	9
3.	не отримую, навіть у разі звернення до вчителя	0	0
4.	користуюсь інформацією з офіційних джерел	7	6
5.	не отримую	9	4

Більшість опитуваних батьків (81%) та здобувачів освіти (91,5%) зазначили, що завжди отримують інформацію про критерії оцінювання, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів.

№з/п	Перелік тверджень	Кількість респондентів	%
1.	розробляю власні, в тому числі спільно з дітьми	0	0
2.	адаптую критерії МОН до умов роботи закладу	7	51
3.	використовую виключно рекомендації МОН	10	49
4.	вважаю, що критерії мені не потрібні	0	0

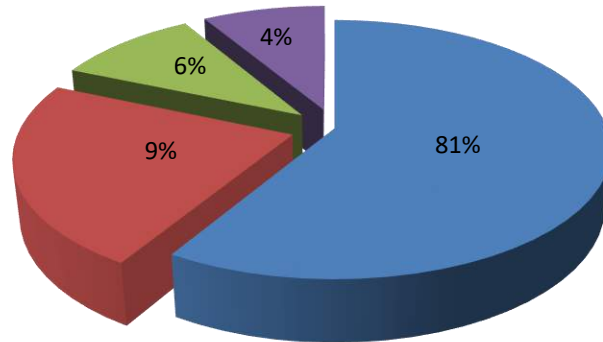
Майже 57% опитаних учнів відповіли, що вчителі ще на початку оцінювання пояснюють, за що можна отримати оцінку і після оцінювання вона завжди буде

обґрунтованою, а ще 34,5% зазначили, що вчителі, в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку.

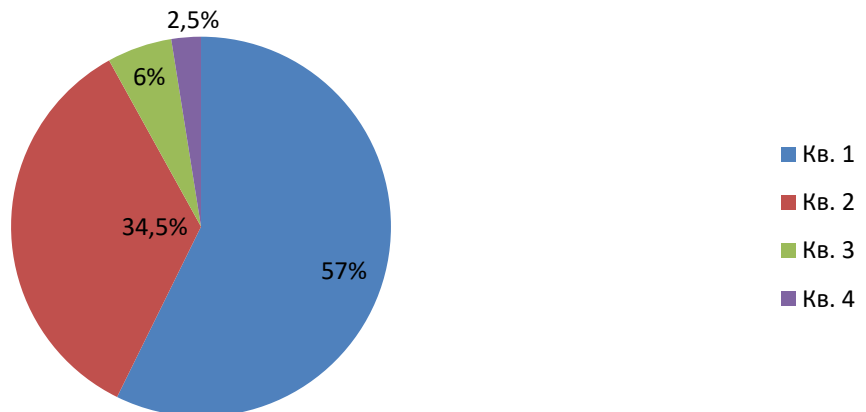
З отриманих результатів можемо зробити висновки, що більшість учнів вважають:

- знання, які вони отримують в школі є цікавими;
- вчителі у ставленні до учнів справедливі;
- вчителі у ставленні до учнів реалізують індивідуальний підхід;
- завжди та часто пояснюють свій матеріал зрозуміло;
- в оцінюванні знань учнів вчителі об'єктивні.

Анкета для батьків(респондентів-103)

Анкета для учнів(респондентів-102)

- Майже 57% опитаних учнів відповіли, що вчителі ще на початку оцінювання пояснюють, за що можна отримати оцінку і після оцінювання вона завжди буде обґрунтованою, а ще 34,5% зазначили, що вчителі, в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку.
- З отриманих результатів можемо зробити висновки, що більшість учнів вважають:
 - знання, які вони отримують в школі є цікавими;
 - вчителі у ставленні до учнів справедливі;
 - вчителі у ставленні до учнів реалізують індивідуальний підхід;

- завжди та часто пояснюють свій матеріал зрозуміло;
- в оцінюванні знань учнів вчителі об'єктивні.

Більшість учнів задовольняє викладання у школі та у більшості не виникає конфліктів з вчителями.

2. Систематичне відстеження та коригування.

Для постійного відстеження динаміки змін результатів навчання учнів та надання відповідної підтримки у гімназії проходить постійне відстеження та аналіз результатів навчання здобувачів освіти, а також здійснюється формувальне оцінювання, яке передбачає відстеження індивідуального поступу учнів та коригування результатів.

У школі проводиться моніторинг якості знань учнів з усіх предметів. Він проводиться двічі на рік. Основною метою такого моніторингу є виявлення об'єктивного та раціонального підходу до оцінювання результатів навчання учнів з боку вчителя, простеження системності в оцінюванні учнів, динаміки їхніх результатів навчання. Аналіз динаміки навчальних досягнень здобувачів освіти, інструментарій оцінювання педагогічної діяльності, рекомендації щодо покращення якості знань учнів та стану викладання предметів, рішення щодо їх коригування систематично розглядаються на засіданнях педагогічних рад; видаються відповідні накази директора гімназії. Результати моніторингових досліджень також розглядаються на засіданнях атестаційної комісії педагогічних працівників. У річному плані роботи школи відображається планування проведення моніторингів.

Адміністрація школи та педагогічні працівники регулярно з'ясовують актуальну інформацію про результати навчання кожного учня й відстежують їхній навчальний прогрес.

Педагогічні працівники ознайомлюються із результатами моніторингів, обговорюють їх на засіданнях методичних об'єднань школи, займаються самоосвітою; враховують у роботі надані їм рекомендації.

За результатами моніторингів адміністрацією школи здійснюється аналіз результатів навчання учнів, їхньої динаміки. За результатами аналізу приймаються управлінські рішення щодо їх корегування.

Результати цих моніторингів розглядаються на грудневих і травневих засіданнях педагогічної ради.

- За результатами спостереження та опитуваннями можна зробити висновок, що тільки 49% вчителів використовують у своїй діяльності прийоми самооцінювання та взаємооцінювання, зворотнього зв'язку, заохочення, похвала, рефлексія.
- Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання. За результатами анкетування переважна більшість опитуваних учнів погоджуються, що вчителі їх підтримують (72%), вірять в них та і їхні успіхи, допомагають на їхнє прохання. В переважній більшості вчителі надають учням консультативну підтримку, мотивують до навчання. Під час опитування більшість здобувачів освіти зазначили, що ліцей розвиває їхнє відповідальне ставлення до навчання, результати якого залежать виключно від їхньої праці і наполегливості, усвідомлюють важливість для подальшого життя.

- Анкетування та спостереження за навчальними заняттями свідчить, що під час використання технологій дистанційного навчання більшість вчителів (91%) здійснювали через державну інформаційно – телекомунікаційну систему Classroom.
- Рівень освітньої діяльності – 3,08 -достатній
- У закладі освіти здійснюється аналіз навчальних досягнень учнів на основі проведення моніторингу. Видані такі накази:
- «Про підсумки навчальних досягнень здобувачів освіти за I семестр 2022/2023 н.р.» №3 від 30.12.22р.
- «Про підсумки виховної роботи за I семестр 2022/2023 н.р.» №3 від 30.12.22р.
- «Про результати проведення діагностичних та контрольних робіт з укр.мови, математики учнів 3-4 кл. за II семестр 2022/2023 н.р.» №7 від 31.05.23р.
 - Результати моніторингу розглядаються на засіданнях педагогічної ради 30.12.2022р. «Про підсумки моніторингу адаптації першокласників в умовах НУШ».
- Оцінювання учнів 1- 3-х класів здійснюється вербально у вигляді формульовального оцінювання, яке має описовий характер, результати якого подаються у Свідоцтві досягнень (наказ Міністерства освіти і науки України від 27 серпня 2019 року №1154). Учителі початкової школи дотримуються алгоритму діяльності вчителя під час організації формульовального оцінювання та використовують інструментарій формульовального оцінювання, що було запропоновано у Методичних рекомендаціях щодо орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.08.2018 №924.
- Для проведення формульовального оцінювання використовують платформи classtime, kahoot, а також canva, wordart, LEARNINGAPPS. Переважна більшість учителів старших класів використовують елементи формульовального оцінювання (портфоліо, «Сигнальні картки», «Однохвилинне есе», тощо).
- Питання щодо формульовального оцінювання розглядалося на педагогічній раді (протокол №1 від 30.08.22р.), на засіданнях шкільних методичних об'єднань вчителів початкових класів. Результати спостереження за проведенням навчальних занять свідчать, що учителі спрямовують увагу на виявлення проблем і вчасне запобігання їх нашаруванню; стимулюванню бажання вчитися та прагнення досягати максимально можливих результатів; запобігання побоюванням помилитися, що є основою формульовального оцінювання.
- Разом з тим, система впровадження формульовального оцінювання потребує вдосконалення: не завжди учні уміють аналізувати власну діяльність (рефлексувати), не завжди вдається педагогам і учням спільно коригувати підходи до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

3. Спрямованість системи оцінювання на формування в учнів відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.

Освітній процес неможливий без відповідального ставлення учнів до навчання, оскільки одна з ключових компетентностей – «навчання впродовж життя» – ґрунтується саме на відповідальності. Формування відповідального ставлення до навчання відіграє важливу роль у підготовці учнів до самостійного життя, тому що навчання – головна праця здобувача освіти.

Гімназія сприяє формуванню в учнів відповідального ставлення до результатів навчання: діє учнівське самоврядування, учні активно займаються волонтерством. Педагоги час від часу делегують учням повноваження, дають деякі доручення. Якщо учні відчувають довіру, яку їм надають, вони беруть на себе відповідальність і намагаються виконати доручення якнайкраще. У школі проводиться профорієнтаційна робота.

- Як показали результати анкетування 86,2% опитаних учнів отримують необхідну допомогу та підтримку педагогів в навчанні через бесіди, консультації, інші форми роботи.
- 81% здобувачів освіти стверджують, що результати їхнього навчання залежать виключно від їхньої праці, від рівня викладання – 51,7%, від праці учнів та праці батьків, які їх мотивують до навчання – 56%, від об'єктивності оцінювання навчальних досягнень – 30,2%, від більш поблажливого ставлення вчителів до навчальних досягнень учнів – 17,2%, від допомоги однокласників – 15,5%, від погодних умов – 10,3%, від обладнання та інтер'єру – 10,3%.
- Педагоги надають підтримку здобувачам освіти в різних формах: 59,1% проводять додаткові заняття; 63,6% – консультують; 68,2% – впроваджують різнорівневі завдання; 63,6% – створюють самостійно наочні посібники; 22,7% – створюють проєкти; 72,7% – впроваджують творчі, пошукові завдання; 40,9% – проводять індивідуальні заняття; 68,2% – проводять роботу з обдарованими дітьми; 86,4% – використовують ІКТ, мережу інтернет.
- Переважна більшість учнів (84,5%) відповідально ставляться до навчання, усвідомлюють його важливість для подальшого життя та відзначають, що школа цю відповідальність розвиває.
- Учні відзначають, що 80,2% вчителів підтримують зворотній зв'язок із ними, заохочують їх до подальшого навчання.
- На уроках більша частина педагогів організовує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.
- Педагоги залучають учнів до розробки критеріїв оцінювання окремих видів робіт, тоді учні самостійно зіставляють з ними свої результати, роблячи водночас відповідні висновки про ефективність роботи. 19% опитаних учнів сказали, що вони завжди беруть участь у розробці критеріїв оцінювання; 53,4% – інколи; 27,6% – ніколи.
- На питання «Чи відповідають Ваші результати контрольних робіт поточним оцінкам?» 59,5% відповіли, що так; 37,1% – що інколи; 3,4% – не відповідають.
- Щодо форми контролю за рівнем знань, то 71,6% опитаних вважають, що найкращий контроль – це тест; 22,4% – письмова робота з розгорнутою відповіддю; 6% – усне опитування.

- Переважна більшість учнів констатують, що їхня думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків – 60,3%; враховується з окремих предметів – 27,6%; 10,3% учнів зауважили, що більшість учителів нав'язують свою думку, як єдино правильну; 1,7% учнів заявили, що у школі їх думка практично не враховується.
 - Якість знань учнів турбує батьківську спільноту школи.
 - Під час опитування батьки висловили свої зауваження та пропозиції вчителям щодо покращення роботи з оцінювання навчальних досягнень учнів. 35% опитаних батьків вважають, що вчителям варто здійснювати індивідуальний підхід до кожного учня, використовувати цікаві методи викладання. 20,6% батьків вважають, що чітко пояснені учням критерії оцінювання теж дуже впливають на результати навчальних досягнень. 15,8% вважають, що пріоритетом має бути об'єктивне оцінювання; 12,2% батьків просять більше розуміти учнів. Лише у 16,4% батьків немає ніяких претензій до вчителів, їх все влаштовує.
- Отже, за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» визначено достатній рівень.**

Педагогічними працівниками закладу освіти використовується самооцінювання та взаємооцінювання.

У початковій школі застосовується переважно ретроспективне самооцінювання, оскільки учням ще важко аналізувати свою діяльність та визначати на основі аналізу шляхи її вдосконалення. У процесі взаємооцінювання звертається увага на оцінюванні не особистості, а виконаної роботи.

У 5-9-х класах самооцінювання та взаємооцінювання є невід'ємною частиною освітнього процесу. Учні пропонується оцінити свої та однокласників знання за допомогою тверджень, представлених в таблицях, пам'ятках, листках самооцінювання та взаємооцінювання

Шляхи вдосконалення:

- - вчителям аргументувати оцінку учнів, активно використовуючи формувальне оцінювання, відзначити досягнення учнів;
- - педагогам застосовувати систему оцінювання, що спрямована на реалізацію компетентнісного підходу;
- - впроваджувати диференційовану систему домашніх завдань, доповнюючи їх творчими видами робіт;
- - залучати учнів до участі у розробленні критеріїв самооцінювання та взаємооцінювання.

Заступник директора з НВР

Ірина ЛЕТНЯНЧИН

